

לע"ט ולאורו של
מורנו הרב אלישע
וישליצקי זצ"ל

בין כלב לעתניאל

הרב יואל מנוביץ'

במדבר פרק יג

(טז) אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע:.....
(כב) ויעלו בנגב ויבאו עד חברון ושם אחימן ששי ותלמי ולידי הענק וחברון שבע שנים נבנתה לפני צען מצרים:.....
(כח) אפס כי עז העם הישב בארץ והערים בצרות גדלת מאד וגם ילדי הענק ראינו שם:
(כט) עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבوسی והאמרי יושב בהר והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן:
(ל) ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כי יכול נוכל לה:

במדבר פרק יד

(ו) ויהושע בן נון וכלב בן יפנה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם:
(ז) ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה הארץ מאד מאד:
(ח) אם חפץ בנו יקוק והביא אתנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר הוא זבת חלב ודבש:
(ט) אך ביקוק אל תמרדו ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם ויקוק אתנו אל תיראם:....
(כג) אם יראו את הארץ אשר נשבעתי לאבותם וכל מנאצי לא יראוה:
(כד) ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורשנה:.....
(כט) במדבר הזה יפלו פגריכם וכל פקדיכם לכל מספרכם מבן עשרים שנה ומעלה אשר הלינתם עלי:
(ל) אם אתם תבאו אל הארץ אשר נשאתי את ידי לשכן אתכם בה כי אם כלב בן יפנה ויהושע בן נון...
(לז) וימתו האנשים מוצאי דבת הארץ רעה במגפה לפני יקוק:
(לח) ויהושע בן נון וכלב בן יפנה חיו מן האנשים ההם ההלכים לתור את הארץ

במדבר פרק לב

(יא) אם יראו האנשים העלים ממצרים מבן עשרים שנה ומעלה את האדמה אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב כי לא מלאו אחרי:
(יב) בלתי כלב בן יפנה הקנזי ויהושע בן נון כי מלאו אחרי יקוק:....

דברים פרק א

(לה) אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה אשר נשבעתי לתת לאבותיכם:
(לו) זולתי כלב בן יפנה הוא ויאנה ולו אתן את הארץ אשר דרך בה ולבניו יען אשר מלא אחרי יקוק:
(לז) גם בי התאנף יקוק בגללכם לאמר גם אתה לא תבא שם:
(לח) יהושע בן נון העמד לפניך הוא יבא שמה אתו חזק כי הוא ינחלנה את ישראל:

יהושע פרק יד

(ו) ויגשו בני יהודה אל יהושע בגלגל ויאמר אליו כלב בן יפנה הקנזי אתה ידעת את הדבר אשר דבר יקוק אל משה איש האלהים על אדותי ועל אדותיך בקדש ברנע:
(ז) בן ארבעים שנה אנכי בשלח משה עבד יקוק אתי מקדש ברנע לרגל את הארץ ואשב אתו דבר כאשר עם לבבי:
(ח) ואחי אשר עלו עמי המסיו את לב העם ואנכי מלאתי אחרי יקוק אלהי:
(ט) וישבע משה ביום ההוא לאמר אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה לנחלה ולבניך עד עולם כי מלאתי אחרי יקוק אלהי:
(י) ועתה הנה החיה יקוק אותי כאשר דבר זה ארבעים וחמש שנה מאז דבר יקוק את הדבר הזה אל משה אשר הלך ישראל במדבר ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה:
(יא) עודני היום חזק כאשר ביום שלח אותי משה ככחי אז וככחי עתה למלחמה ולצאת ולבוא:

לנצי' ולאורו של מורנו הרב אלישע וישליצקי זצ"ל

יב) ועָתָה תִּנְהַל לִי אֶת הַקֶּהר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר יִקְוֶה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אִתָּה שָׁמַעְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי עֲנֻקִים שָׁם וְעִרִים גְּדֹלוֹת בְּצָרוֹת אוֹלֵי יִקְוֶה אוֹתִי וְהוֹרְשִׁתִּים כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יִקְוֶה:
יג) וַיְבָרְכֵהוּ יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֵּן אֶת חֲבֵרוֹן לְכָלֵב בֶּן יִפְנֹה לְנַחֲלָה:
יד) עַל כֵּן הֵימָּה חֲבֵרוֹן לְכָלֵב בֶּן יִפְנֹה הַקִּנְזִי לְנַחֲלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה יַעַן אֲשֶׁר מָלֵא אַחֲרָי יִקְוֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

העמק דבר במדבר יד כד

וימלא אחרי. ליכנס במקום סכנה לחברון כדי להראות כמה נכון לבבו בטוח בהשגחתו ית"ש. ויהושע לא בא לידו זה הענין כמש"כ לעיל. וע' מש"כ להלן ל"ב י"א י"ב:

יהושע פרק טו

יג) וּלְכָלֵב בֶּן יִפְנֹה נָתַן חֵלֶק בְּתוֹךְ בְּנֵי יְהוּדָה אֶל פִּי יִקְוֶה לִיהוֹשֻׁעַ אֶת קְרִית אַרְבַּע אַבֵּי הָעֵנָק הִיא חֲבֵרוֹן:
יד) וַיֵּרֶשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אֶת שְׁלוֹשָׁה בְּנֵי הָעֵנָק אֶת שְׁשִׁי וְאֶת אַחִימֵן וְאֶת תַּלְמִי וְיִלְדֵי הָעֵנָק:
טו) וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל יִשְׁבִי דָבָר וְשָׁם דָּבָר לְפָנִים קְרִית סָפָר:
טז) וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר יָכֵה אֶת קְרִית סָפָר וּלְכָדָה וְנָתַתִּי לּוֹ אֶת עַכְסָה בְּתִי לְאִשָּׁה:
יז) וַיִּלְכְּדָה עֲתַנְיָאֵל בֶּן קִנְזֵי אַחֵי כָלֵב וַיִּתֵּן לּוֹ אֶת עַכְסָה בְּתוֹ לְאִשָּׁה:
יח) וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֶהוּ לְשֹׂאוֹל מֵאֵת אֲבִיהָ שְׂדֵה וַתַּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר לָהּ כָּלֵב מַה לָּךְ:
יט) וַתֹּאמֶר תִּנְהַל לִי בְרֹכָה כִּי אֶרְץ הַנֶּגֶב נִתְּמַנִּי וְנִתְּמָה לִי גְּלַת מַיִם וַיִּתֵּן לָהּ אֶת גְּלַת עֲלִיּוֹת וְאֶת גְּלַת תַּחְתִּיּוֹת: פ

דברי הימים א פרק ב

יח) וְכָלֵב בֶּן חֲצֵרוֹן הוֹלִיד אֶת עֲזוּבָה אִשָּׁה וְאֶת יְרִיעוֹת וְאֵלֶּה בְּנֵיהֶם יֵשֶׁר וְשׁוּבָב וְאַרְדּוֹן:
יט) וַתִּמָּת עֲזוּבָה וַיִּקַּח לָהּ כָּלֵב אֶת אֶפְרַת וַתֵּלֶד לּוֹ אֶת חוּר:
כ) וְחוּר הוֹלִיד אֶת אוּרִי וְאוּרִי הוֹלִיד אֶת בְּצַלְאֵל:

תלמוד בבלי מסכת תמורה דף טז עמוד א

במתניתין תנא: אלף ושבע מאות קלין וחמורין, וגזירות שוות, ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה. אמר רבי אבהו: אעפ"כ החזירן עתניאל בן קנז מתוך פלפולו, שנאמר וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב (הקטן ממנו) [ויתן לו את עכסה בתו לאשה]. ולמה נקרא שמה עכסה - שכל הרואה אותה כועס על אשתו. ויהי בבואה ותסיתהו לשאל מאת אביה שדה ותצנח מעל החמור, מאי ותצנח? אמר רבא א"ר יצחק, אמרה לו: מה חמור זה, כיון שאין לו מאכל באבוסו - מיד צועק; כך אשה, כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה - מיד צועקת. ותאמר תנה לי ברכה כי ארץ הנגב נתתני - בית שמנוגב מכל טובה. ונתתה לי גולות מים - אדם שאין בו אלא תורה בלבד. ויתן לה כלב את גולות עליות ואת גולות תחתיות, אמר לה: מי שדר עליונים ותחתונים יבקש ממנו מזונות. וכלב, בן קנז הוא? והלא כלב בן יפונה הוא! מאי יפונה - שפנה מעצת מרגלים. ואכתי, בן קנז הוא? בן חצרון הוא, דכתיב וכלב בן חצרון הוליד את עזובה! אמר רבא חורגיה דקנז הוא. תנא, הוא עתניאל הוא יעבץ, ומה שמו - יהודה אחי שמעון שמו. עתניאל - שענאו אל, יעבץ - שיעץ וריבץ תורה בישראל. ומנלן שענאו אל - דכתיב ויקרא יעבץ לאלהי ישראל לאמור אם ברך תברכני והרבית את גבולי והיתה ירך (עמדי ועשה מרעתי) לבלתי עצבי ויבא אלהים את אשר שאל. אם ברך תברכני - בתורה, והרבית את גבולי - בתלמידים, והיתה ירך עמדי - שלא ישתכח תלמודי מלבי, ועשה מרעתי - שיזדמנו לי ריעים כמותי, לבלתי עצבי - שלא ישגבני יצה"ר מלשנות, אם אתה עושה כן - מוטב, ואם לאו - הריני הולך לנסיסי לשאול, מיד - ויבא אלהים את אשר שאל.